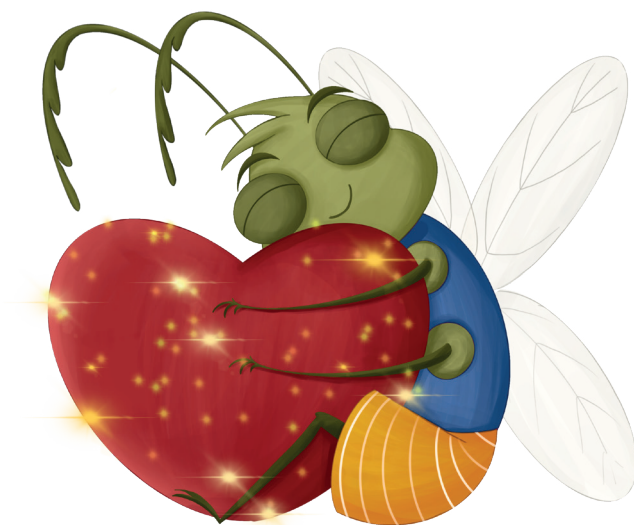

Віра в серці

Дрогобич
2022

Маленька Віра любила, коли мама будила її вранці. Тихим голосом мамуся шепотіла на вушко: **“Прокидайся, моя зірочко”**, — і торкалася носиком теплої щічки. Маленька дівчинка завмирала і ще декілька секунд прикидалася, ніби спить, щоб трішки довше залишитися в маминих обіймах. Потім потягалася на весь зріст, мружила оченята від яскравих променів сонечка, що ковзали по подушці, і схоплювалася з ліжка.

Особливо сильно Віра чекала на вихідні. Щосуботи, коли не треба було зранку бігти до садочка, а батькам на роботу, вони з мамою готували сніданок. Це була їхня традиція.

Каша за сімейним рецептом

У вівсяну кашу додаємо стиглу малину та чорницю, горіхи.
Перемішуємо...

Але це ще не все. Потрібно додати секретний інгредієнт! Він і робить страву особливо смачною та неповторною.

“Який?” — запитаєш ти.

Звичайно ж, **мармелад!**

Ох, як це смачно! Ам-ням-ням!

Запах сніданку розлітався будинком. Дуже сонний тато з'являвся на кухні навіть раніше, ніж каша доварювалася. Він допомагав накрити на стіл і заварював ароматний м'ятний чай із медом.

**Віра, мама й тато
жартували та ловили усмішки
одне одного.**

Після сніданку тато з Вірою любили проводити час удвох. Вони йшли до парку. Дорогою розмовляли, сміялися та згадували історії із сімейних подорожей. Якось вони згадали, як улітку їздили на море, їли там піцу, і тато вчив маму стрибати “бомбочкою” у воду. Це було смішно. Мама не розуміла, як можна одночасно згорнутися калачиком і стрибнути. Тато жартував, що вона стрибає, наче морська зірка. Мама гнівалася, але **не здавалася**.

Наприкінці подорожі вона зробила фантастичний стрибок, а тато у захваті кричав: “Ура-а-а! Наша мама екстремалка!”.

У парку тато з донькою спершу проходили знайомою тихою стежкою до таємного місця і там, у листі дерев, щось уважно шукали.

— Знайшла, знайшла! — несподівано голосно кричала Віра, показуючи пальцем на

ту саму **шпаківню**.

Вона змайструвала її разом із татом. Тепер кожні вихідні вони приходили сюди годувати птахів, а іноді й білочок. Дівчинка діставала зернятка та насіння, яке брали з дому, і насипала в шпаківню.

Також Віра
любила кататися з татом на роликах. Він надягав
на неї шолом для безпеки, а вона закріплювала захист на ліктях та колінах.
Маленька екстремалка починала їхати, а тато підстраховував. Дівчинка
прискорювалася та прискорювалася.
Тато радів і кричав їй услід:

— Віро! Віро! Почекай, ГОНЩИЦЕ!..
Я не встигаю!..

Втомлені та щасливі
після прогулянки, Віра з татом забігали додому,
обідали й відпочивали.

Увечері всією сім'єю дивилися мультики та грали в настільні ігри, де треба було дійти до фінішу швидше за інших. Звичайно, Віра завжди хотіла бути першою, але так виходило не завжди. Коли перемагали мама чи тато, вона казала:

— Ну-у-у, наступного разу **я вас обжену!**

Наближався час сну. Мама нагадувала донечці **почистити зуби, лягати в ліжко та вибрати казку**, яку вони читатимуть. У такі насичені сімейні дні, як сьогодні, Віра засинала під голос мами навіть швидше, ніж та встигала дочитати історію до кінця.

Якось після теплих вихідних Віра прокинулася раніше, ніж зазвичай, але зовсім не від обіймашок із мамою. Її розбудив **гучний гуркіт**, від якого затремтіли шибки, а всередині ніби все стислося.

Спросоння маленька дівчинка нічого не зрозуміла. Вона злякалася і побігла до батьків.
Тато з мамою теж почули гуркіт і прокинулися, але ніхто не зрозумів, що це було.

**Вони міцно обійняли донечку,
і їй одразу стало спокійніше.**

Тато вийшов надвір перевірити, що сталося, а мама з Вірою залишилися в кімнаті.

Вони знали, що **тато їх захистить**, хоч би що трапилося. Він і раніше завжди так робив: сміливо йшов, а потім повертався й заспокоював дівчат.

Цього разу тато повернувся додому мовчки, без усмішки. Він повільно зачинив двері, напружено провів рукою по волоссю. Віра помітила, що він стривожений. Коли тато почав говорити, донька почула його рішучий і впевнений голос:

— Мої любі дівчата! Гучні звуки, які нас розбудили, небезпечні та можуть повторюватися. Ви не можете залишатися тут. Я відведу вас до **безпечного місця**, на нашу дачу, куди ми їздили влітку. Але я не зможу бути з вами, мені потрібно повернутися та захищати наш дім. Зберіть свої найнеобхідніші речі, і виїжджатимемо.

Віра завмерла від подиву. Вона нічого не зрозуміла, але сльози самі покотилися по щоках. Дівчинка подивилася на маму та здивувалася: вона теж плакала й разом із тим ніби злилася, а потім зовсім засмутилася.

— Мамо, а що далі? А коли я повернуся до своєї кімнати? А мої друзі... Вони теж їдуть?

Мама обійняла Віру. Її сльоза впала на кофтину доньки, і вони міцно притулилися одна до одної. Матуся торкнулася носиком її щічки й прошепотіла:

— **Чуєш, як стукає моє серце?**

Це моя любов до тебе. Нічого не бійся

і вір у Добро.

— Але чому нам треба поїхати? І чому я не можу взяти всі іграшки?

Мама важко зітхнула, але вже спокійно сказала:

— Розумієш, зірочко моя, іноді в житті трапляються такі тривожні дні. Дні, коли люди сваряться, не можуть помиритись і домовитись. Людина так сильно злиться, що починає силоміць забирати чуже та навіть руйнувати чийсь будинок. Через неї можуть постраждати добрі й мирні люди, як ми з тобою сьогодні. Але **Добро** завжди перемагає і захищає нас, — мама подивилася маленькій крихітці у вічі. — Я знаю, що злість розтане, і тільки **Віра** та **Любов** допоможуть усім, хто прокинувся вранці від цих гучних і страшних звуків.

**Віра слухала, як стукає мамине серце.
Це ЛЮБОВ і Добро.
Їй ставало спокійніше.**

— А зараз, донечко, збери свої найулюбленіші іграшки та переодягайся. А я зберу наші речі.

Дівчинка повернулася до кімнати, залізла в ліжечко й узяла улюбленого зайця, якого їй подарував тато на день народження. Вона обійняла іграшку і сказала:

— Чуєш, як стукає моє серце? Це моя любов до тебе. Нічого не бійся і вір у добро.

Віра взяла Зайченя в руки, ще кілька іграшок склала в рюкзак. Ледве не забула улюблену настільну гру, в яку вони з мамою і татом грали у вихідні!

— Добре, що не забула! — похвалила себе, усміхнулася і попрямувала до батьків.

За годину сім'я склала три свої валізи в машину й вирушила в дорогу. Вони їхали звичними вулицями. Віра побачила, що **паркан** одного із сусідських будинків **зруйнований**, повалено декілька дерев, причому таких чорних... Помітила будинок, у якому були розбиті всі вікна та завалені двері.

“Такого я ще ніколи не бачила, — подумала Віра. — Напевно, це зробили ті ранкові вибухи. Ось чому тато сказав, що тут небезпечно”.

Віра ще міцніше **обійняла** свого зайця і прошепотіла йому на вухо:

**— Не хвилюйся, Зайченя, ти в БЕЗПЕЦІ.
Я з ТОБОЮ. Ми всі разом, а це найголовніше.**

Рідне місто залишилося далеко позаду. Білі смуги на дорозі та стовпи, з яких звисали важкі дроти, миготіли перед очима, і вони повільно заплющувалися. Маленька мандрівниця заснула. Навіть уві сні вона міцно притискала до грудей свого улюбленого зайця.

Дівчинка прокинулась і зрозуміла, що машина зупинилася. Мама не було поряд, і Віра почала шукати її очима у вікні. Раптом побачила, що мама розмовляє із цуценям!

— Тату, можна я вийду? — дівчинка так несподівано скрикнула, що татусь аж злякався і підстрибнув. Він думав, що донька ще спить.

— Мабуть, він загубився, — сказала мама. — Може, як і ми зранку, злякався гучних звуків і втік далеко від дому.

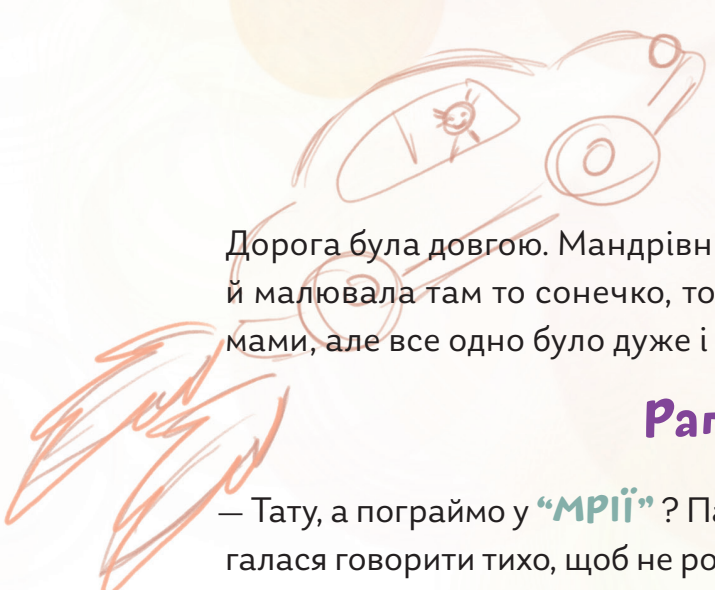

Віра, довго не замислюючись, **притиснула** пухнасте й дуже забруднене пилом звірятко до себе і прошепотіла на вухо:

— Тепер тобі нічого боятися. Я з тобою. Моє серце б'ється дуже сильно, чуєш? Це мої доброта, турбота й любов.

**Я буду з ТОБОЮ, допоки ми
не знайдемо твій ДІМ.**

Дівчинка загорнула цуценя у свою кофтину й сіла з ним у машину. Мама передала згорток бутерброда доньці, і та нагодувала нового друга.

Дорога була довгою. Мандрівниця намагалася себе якось розважати. Вона дмухала на скло й малювала там то сонечко, то серце. Іноді співала зайцю і цуценяті пісеньки, які чула від мами, але все одно було дуже і дуже нудно. Мама спала, а тато продовжував вести машину.

Раптом Віра згадала ГРУ!

— Тату, а пограймо у “МРІЇ”? Пам’ятаєш, ми грали в неї колись дорогою на дачу? — Віра намагалася говорити тихо, щоб не розбудити маму.

— Так, чудова ідея, — із запалом усміхнувся тато й навіть якось підбадьорився. — Нам зараз не завадить помріяти про щось хороше...

— Я хочу шоколадний торт! — несподівано скрикнула мама й повернулася до них з усмішкою.

— Оце так поворот! — тільки й змогла пожартувати Віра від несподіванки.

— Твоя черга, — сказала мама.

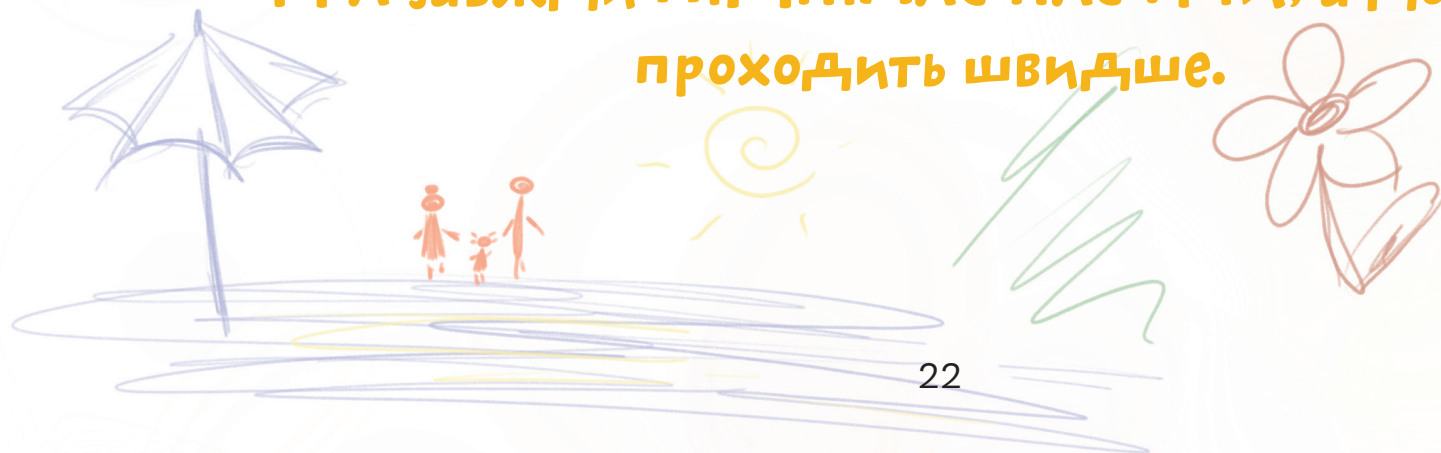
— Я хочу на море! Ох, як би я там плескалася! — і підкинула невидимі крапельки.

Знову вони посміялися та перевели погляд на тата.

— А я хочу.... Я хочу... — він заметушився. — Я хочу, щоб з’явилася така супершвидкість у нашій машині, щоб ми швидше опинилися на дачі!

Вони їхали та грали, і навіть здавалося, що це просто чергова поїздка на дачу.

ГРА завжди ПІДНІМАЄ НАСТРІЙ, а дорога проходить швидше.

Ще кілька годин сім'я їхала без зупинок. Вони сильно втомилися, зголодніли, хотіли відпочити, тому спинилися біля кафе на околиці якогось містечка.

Усередині було багато людей. Майже в кожного із собою багато сумок, валіз.

“Напевно, вони, як і ми, зібрали свої важливі речі та приїхали сюди”, — подумала Віра.

У кафе було людно, але ніхто не говорив голосно. Навіть музики не було, а Віра звикла, що в кафе вона завжди грає.

Сім'я сіла за вільний столик біля вікна та зробила замовлення. Маленька мандрівниця не помітила, що почало сутеніти.

“Ми їдемо весь день...” — подумала вона.

Віра поглянула на темне небо за вікном, машини на парковці й помітила чоловіка, який сидів прямо на бордюрі біля їхньої машини. Він був сумний і, здається, витирив **сльози**. Дівчинка покрутилася на стільці, щоб бути ближче до вікна й уважніше його роздивитися. Вона глянула на тата, який теж дивився на незнайомця.

— Зараз повернуся, — раптом сказав тато й вийшов.

У вікно донька з мамою спостерігали, як тато підійшов до чоловіка, щось сказав. Той здивувався та відповів. Вони про щось говорили, а потім тато махнув у бік кафе й подав руку незнайомцю. Той узяв свій рюкзак, і вже вдвох вони попрямували всередину.

— Знайомтеся, це — Гриша, — сказав тато. — Він залишився без їжі, а в його машині закінчився бензин, і він не знає, як дістатися додому. **Я подумав, що ми можемо допомогти.**

Незнайомець помахав рукою дівчатам і тихенько сів за стіл.

— Привіт, Гришо. Я — Віра! — трохи скрикнула дівчинка й подивилася на його великі черевики та забруднені штани сірого кольору. Їй було так цікаво дізнатися про нового знайомого. — А де ж твоя машина?

— Привіт, Віро. Машина... Машина десь на трасі... Залишив її, коли закінчився бензин.

— А звідки ти їхав і куди? **Ми їдемо в БЕЗПЕЧНЕ МІСЦЕ**, — сказала дівчинка й подивилася на тата.

— І я — Гриша замовк і задумався. — Я їхав додому зі своєї роботи. Вдома на мене чекають **кохана ДРУЖИНА та ДІТКИ**. Вони, мабуть, як ти. Скільки тобі років?

— 5 років та 8 місяців. Уже скоро буде 6, і я піду до школи! — гордо відповіла Віра.

— Он як! — ніби зрадів **Гриша та вперше УСМІХНУВСЯ**. — І моїм діткам майже стільки ж, лише на місяць молодші за тебе. А незабаром у нас народиться ще один малюк.

Раптом Віра побігла очима під стіл, і Гриша з подивом зазирнув туди:

— Це твоє цуценя? Воно так пригорнулося до тебе!

— Так... Ні... — розгубилася дівчинка. — Ми зустріли його на трасі. Він був сам й дуже наляканий. Забрали із собою, може, знайдеться його родина. Але ми їдемо так далеко. Як вони дізнаються, що щеня поїхало з нами?

— Я міг би взяти його до себе на якийсь час, сфотографувати й написати оголошення в групу про пошук втрачених улюбленців. Може, і знайдеться його сім'я.

— О! — зраділа Віра. —

Ми зможемо знайти його ДІМ.

Хоч я вже так полюбила цуценя!
А де твій дім?

— Там, куди ми їдемо, — втрутився
в розмову тато. Він був дуже голод-
ним, і саме принесли їжу. — Вран-
ці ми підвеземо Гришу. А зараз
нумо їсти та відпочивати.

Зранку сім'я та Гриша продовжили шлях. Знову їхали довго, а Віра дивилася на супутника й думала: **“Це скільки б йому довелося йти пішки!”**.

— Нам ще довго? — періодично питала вона. Батьки відповідали, що довго. Дівчинка засмучувалася, але намагалася зайвий раз не турбувати, а потім знову перепитувала: — А тепер ще довго?

Вона готова була почути чергове “довго”, як раптом відповів Гриша. Його голос став веселішим:

— Ні! Зовсім трішки!

Віра побачила, як він усміхається й навіть трохи стрибає на сидінні. Вона сама так робила, коли вже неможливо було чогось дочекатися.

Але раптом — бах! Машина дивно підстрибнула. Тато різко загальмував, і вони зупинилися.

— От тобі маєш, пробили колесо, — сумно сказав він.

“А залишалось зовсім небагато, і Гриша БУВ БИ ВЖЕ ВДОМА”, —
подумала Віра.

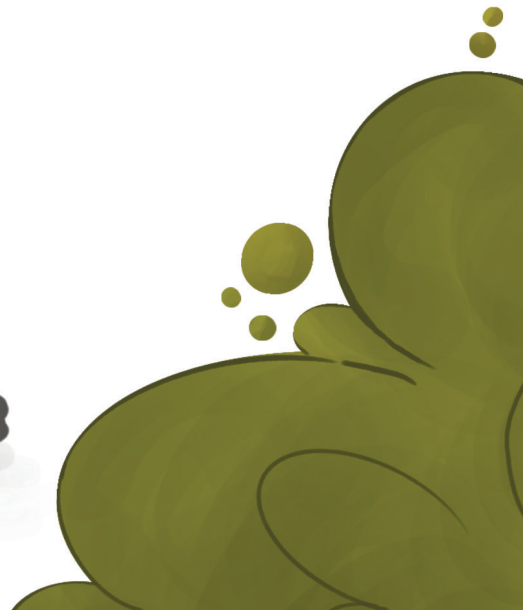
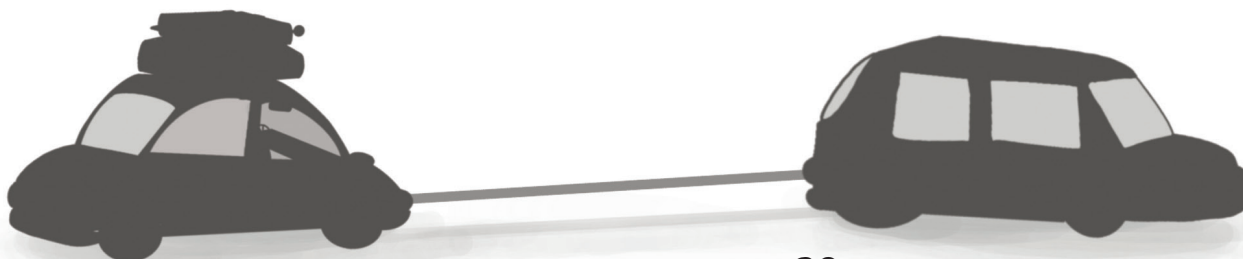

Попросити допомоги не було в кого. Машини проїжджали повз і не зупинялися. Надія згасала. Але дівчинка вірила, що вони обов'язково зустрінуть добру людину, яка допоможе їм, як вони допомогли Гриші.

І ось чергові фари сповільнилися та зупинилися. З авто вийшов дідусь у кумедній шапці червоного кольору та запропонував дотягнути машину на буксирі до містечка, у якому жив їхній попутник. Незабаром вони опинилися на місці.

На щастя, у Гриші було запасне колесо, і вони замінили пробиті. **Подякували одне одному за допомогу**, попрощалися і з Гришею, і з цуценям. Дівчинка була спокійна й вірила, що її пухнастий друг обов'язково **повернеться додому**. І вони знову продовжили дорогу.

Надвечір сім'я нарешті дісталася на дачу.

Тато на руках заніс Віру в будиночок. Віконця були маленькими. Двері в кімнати поскрипували. Віра згадала, що десь на кухні в підлозі є вхід у погріб, куди вони з татком кілька разів спускалися, коли приїжджали влітку. Там зберігалися якісь запаси їжі, маленька пічка та багато старих ковдр.

— Зірочко, вже пізно, — сказала мама й дістала з валізи зубну пасту та щітку.

Донька зрозуміла, що час чистити зуби й готуватися до сну. Зайшла до кімнати, поклала Зайченя на ліжко.

— **Ну ось ми вже в новому домі.** Зараз я почищу зуби, повернуся, і слухатимемо мамину казку, — сказала Віра улюбленому другові й пішла.

Невдовзі вона повернулася, вмостила на незвичному дивані та обійняла зайця. Мама, хоч утомилась і позіхала, почала читати. Навіть не дослухавши до кінця сторінки, Віра солодко заснула.

Їй наснився СОН.

Віра почула гуркіт. Страх почав сковувати все тіло. Дівчинка здригнулася, але одразу згадала слова тата:

“Тепер тут ваш ДІМ, ви в БЕЗПЕЦІ”.

Набравшись сміливості, вона розплющила очі й побачила якесь **світіння**, що мерехтіло прямо з дверей старої шафи. Дівчинка придивилася й помітила летючі вогники, що нагадують маленьких світлячків.

“Хто ж ви такі?” — подумала Віра, не вилазячи з-під ковдри. Вона продовжувала сидіти та спостерігати за сяйвом із шафи. Раптом зовсім близько біля ліжка помітила Світлячка й причаїлася.

Жучок УСМІХНУВСЯ. Так-так! Він УСМІХАВСЯ!

Віра просто не могла повірити! Він сів на ковдру й простягнув крихітці лапку. Дівчинка несміливо торкнулася її, і їй стало так спокійно, як уранці, з мамою і татом. Вона продовжувала спостерігати за Світлячком.

“Які великі очі... Які довгі вусики... Який ти незвичайний, Світлячку”, — думала вона. Тільки жилет, що був на ньому, не давав спокою. Раніше вона таких ніколи не бачила. Великий, мабуть, важкий. А з-під нього йшло те саме світіння.

Раптом Світлячок злетів, почав дзижчати й літати по кімнаті.

“Показуєш, як гарно літаєш?” — подумала Віра.

Але помітила, що Світлячок залишає за собою світіння.
Ці лінії переплітаються і, здається, створюють якусь картинку.

“Ти малюєш щось своїм мерехтливим світлом!” — здивувалася дівчинка.

Віра з цікавістю спостерігала за Світлячком. Ще трохи, останні штрихи — і вже можна роздивитися сонце, небо, вулички.

“О, здається, це наш із татом улюблений парк!” — дівчинка впізнала рідні місця.

Але Світлячок перестав малювати, зупинився, подивився на Віру й **поклав лапку собі на серце.**

Раптом картинка і жучок зникли. Дівчинка прокинулася.

Віра не могла зрозуміти: вона прокинулася по-справжньому чи це все ще сон? А якщо вже не сон, то як усе скінчилося? І що було далі, після того, як Світлячок тримав лапку на серці?

Дівчинка не поспішала вставати.

Вона згадувала СВІТЛЯЧКА, і їй ставало ТЕПЛО та СПОКІЙНО.

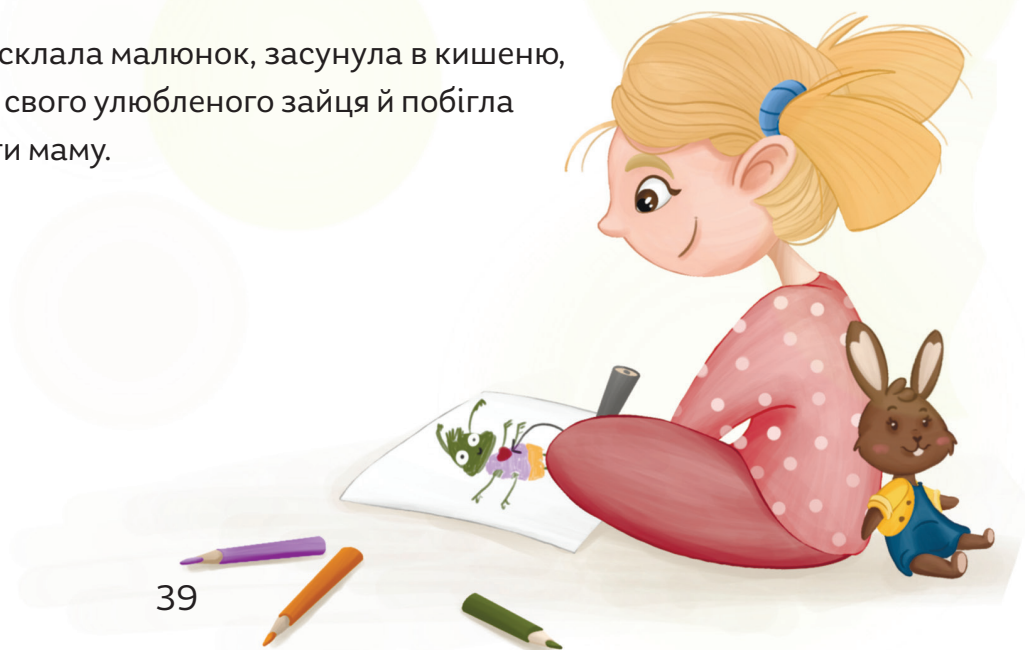
Ураз Віра схопилася з дивана й полізла в скриню, що стояла поруч. Здається, маленька щось замислила. Зі скрині дістала олівці та аркуш паперу. Ах, вона дуже любила малювати!

Штрих за штрихом — і Віра розпрямила готовий малюнок. **Це — СВІТЛЯЧОК!** Дівчинка так сильно хотіла запам'ятати друга зі сну, що одразу його намалювала.

Віра поклала малюнок на підлогу, подивилася на нього та написала щось вгорі.

“В — І — Р — А”, — і провела стрілочку прямо до **СЕРЦЯ СВІТЛЯЧКА.**

Вона склала малюнок, засунула в кишеню, узяла свого улюбленого зайця й побігла шукати маму.

Мама готувала сніданок і навіть не чула, як дівчинка прокинулася. Донька радісно підбігла до неї. Вона хотіла відразу розповісти про свій дивовижний сон, показати Світлячка, але помітила, що мама засмучена. **Віра обійняла її за ноги так міцно**, що та аж ойкнула від несподіванки, засміялася й присіла до неї, щоб обійнятися. Дівчинка подивилася мамі прямо в очі, а потім мовчки поклала руку на серце, як це зробив Світлячок, і простягла свій зігнутий малюнок:

**— Мамо, подивися на нього,
коли тобі буде дуже сумно чи страшно.**

Мама здивувалася, взяла малюнок, поклала до кишені, і вони сіли снідати. Їй було дуже цікаво, що ж там на аркушику, але поки що вона не розгортала.

День пролетів швидко. Віра та мама прибрали в будинку, розклали речі, приготували їжу, прогулялися околицями. Надвечір обидві втомилися, разом почистили зуби, і ось матуся вже читала доньці улюблену казку. Незабаром дівчинка **солодко заснула**, не дочекавшись кінця історії.

Мамі не спалося. Вона думала про **тата**, про їхній дім і улюблену кашу з мармеладом. Їй стало дуже сумно. Тут вона згадала про малюнок Віри, намацала його в кишені та розгорнула.

— Ох, Світлячок?! — здивувалася мама й почала розглядати його.

Довгі вусики. Велике серце, намальоване на жилеті.
Підпис “Віра” та стрілочка до серця.

— **Віра в серці, — сказала й усміхнулася.**

Їй захотілося надіслати цей малюнок татові.
Вона перевернула аркуш і дописала:

**“Ми ВІРИМО в ТЕБЕ. Наша доця вірить
так сильно, як Ти ЇЇ ВЧИВ.
Чекаємо на тебе якнайшвидше
і ДУЖЕ-ДУЖЕ ЛЮБИМО!”**

Минали дні. Дівчата обживалися та звикали до цього будинку дедалі більше. Щодня вони намагалися помічати щось чудове довкола. Прості справи, такі як: прогулянки на вулиці, похід по продукти чи розмова із сусідами – стали особливо важливими та приємними зараз. **Усе це дарувало ВІДЧУТТЯ ЖИТТЯ в кожному новому дні тут.**

Іноді вечорами мама та донька грали в настільну гру, яку Віра взяла з собою, і це завжди підіймало настрій.

По сусідству з ними жила самотня бабуся. Їй складно було ходити до магазину, і іноді вона просила дівчинку **Допомогти їй купити продукти**. Віра разом із мамою з радістю це робила. Після цього бабуся завжди дякувала їй, пригощала смаколиками. Бувало, запрошувала дівчат на смачний чай із пирогом та розповідала захопливі історії своєї молодості. Віра вже знала, що бабуся має старий альбом із фотографіями, який вона іноді діставала і показувала сім'ю, родичів та інших героїв своїх історій.

Вечорами дівчата писали татові **SMS-ки** про те, як сильно сумують. Якось у відповідь татко надіслав фотографію, на якій у нього був такий великий жилет. **“Він дуже схожий на той, який був на Світлячку”**, — здивувалася Віра. Іноді тато відповідав швидко, і вони навіть могли поговорити телефоном. А іноді відповідь доводилося чекати довше, і потім він розповідав, що день був складним, але все гаразд, і вже зовсім скоро вони побачаться.

Якось увечері після такої розмови вони почули стукіт в двері. Дівчата нікого не чекали, заметушились і разом навшпиньках підбігли до дверей. Мама подивилася у вічко і почала швидко-швидко відмикати замки.

— Хто там? — не розуміла Віра.

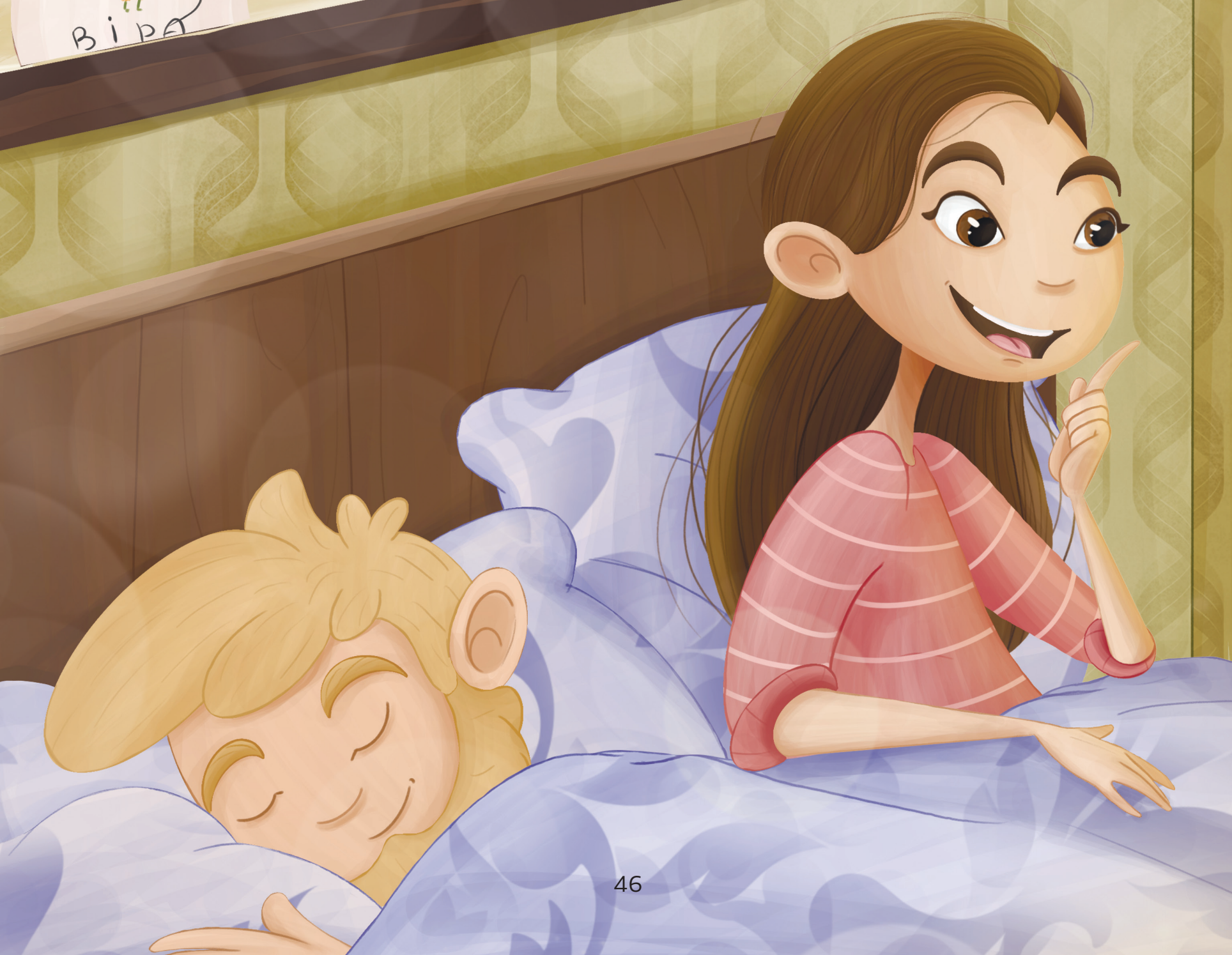
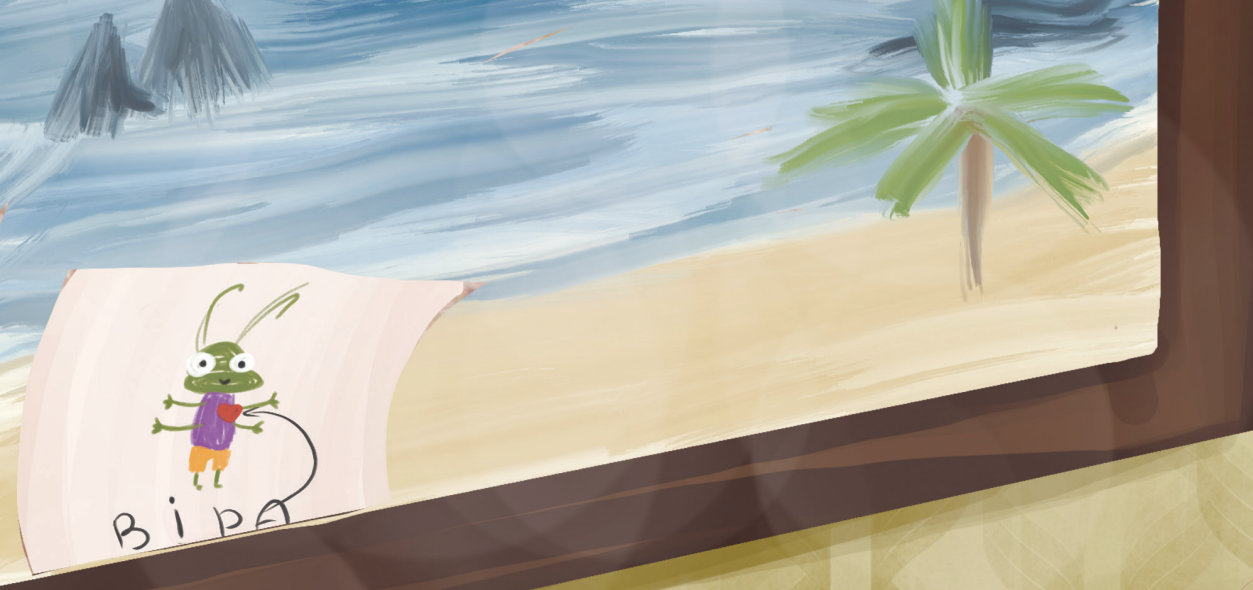
На порозі стояв їхній тато. Він був дуже втомлений, з перебинтованою рукою, довгою бородою і в тому самому жилеті з фотографії.

Але ВІН ТУТ!

— **Ми можемо повертатися ДОДОМУ!** — сказав він, дивлячись на кожну з них по черзі.

Татко опустився до доньки й дістав із кишені сірий і навіть трохи брудний зім'ятий аркуш паперу. Віра розгорнула його й побачила **свого Світлячка**. Маленька подивилася на маму і сильно обійняла батьків.

Того вечора Віра, мама й тато СПАЛИ РАЗОМ.

Зранку крихітка, прокинувшись, шепнула мамі на вушко:

— Мамо, а в нас є мармелад?

Мама усміхнулася і тихенько покликала Віру на кухню, щоб не розбудити тата.

Вони почали готувати **ТОЙ САМИЙ СНІДАНОК**.
Не встигли почати сервірувати стіл, аж раптом:

**— Як давно я хотів з'їсти
НАЙСМАЧНІШУ КАШУ
З МАРМЕЛАДОМ! —
протягнув задоволе-
ний тато —
Доброго ранку!**

І всі разом — Віра, мама й тато — знову жартували, ловили усмішки одне одного, смачно снідали та уявляли, як вони збирають речі та спокійно повертаються додому.

Від автора

Одного травневого ранку ми з сином Артемом збиралися на заняття з англійської. Раптом він запитав:

- Мам, а коли падає зірка, потрібно загадати бажання?
- Так, – відповідаю я, посміхаючись. Такого запитання зранку я точно не очікувала.
- А чому я ніколи такого не бачив?
- Тому що, синку, це – велика рідкість та удача побачити, як зірка падає, а встигнути загадати бажання – ще складніше. Мені самій так щастило лише декілька разів... Але якщо ти сильно захочеш, обов'язково побачиш зірку, що падає.
- Знаєш, що я загадаю? – серйозно говорить Артем.
- Що?
- Щоб закінчилася війна!

Мені так боляче і тепло водночас. Ледь стримуючи тремтіння голосу та сльози, міцно обіймаю і цілую сина: “І я щодня цього бажаю. Треба знайти зорю!”.

Впевнена, ви також чули ці проникливі дитячі запитання. Діти бачать, чують і відчувають все, що відбувається, від них нічого не приховати, та й чи треба...

Мене звати Ксенія. Я - українка, заміжня, мама п'ятирічного Артема та Федора, якому 2 роки і 6 місяців. **Я написала цю книгу, яку ви зараз тримаєте в руках. І хочу розказати вам про неї.**

У той злочасний день ми з родиною не тікали від війни, а дізналися про неї здалека. Проте коли твій дім та життя так жорстко забирають, відстані не мають значення. Де б ти не був, відчуваєш лише біль. **І в ньому почала зароджуватись історія дівчинки Віри.**

Крізь кілометри, «з безпеки», я чула страх своїх подруг, які боронять діточок, а деякі з жахом думають про пологи в укритті. Валізи, переїзди, затори, нові будинки... Я чула розпач рідних людей, хотіла бути ближче, допомагати та підтримувати, але інколи не могла навіть дібрати слів, бо кожного слова мало.

У цій безпорадності, яка переростала то в ненависть, то в безсилля, все складніше було посміхатися своїм дітям та дарувати їм радість. Я хочу привезти дітей на канікули до бабусі і дідуся, а не пояснювати, через яку небезпеку їм довелося залишити свій дім і поїхати у невідомість. Говорити близьким «все буде добре, як раніше» та кож не могла, адже це неправда.

Все змінилося. Я змінилася. Як раніше, вже не буде.

Я розуміла: щоб прийняти нову реальність та **допомогти близьким**, мені потрібно віднайти всередині себе щось непохитне, міцне, що триматиме попри все.

Згадувалося дитинство. Завжди думала, що воно в мене... нещасливе. Адже росла я з одним великим бажанням: мама повернеться до мене і просто скаже «Пробач». Але цього не сталося. Я знаю, що таке зламане дитинство зі зрадами, розчаруваннями, потребою маминої любові та безпеки. Це довго боліло мені, навіть коли я вже стала дорослою. Але ж я росла не в дитячому будинку. Мене виховувала бабуся в своїй любові та турботі, і як ніхто, сильно вірила в мене та моє м'яке серце. **Вона вчила завжди залишатися щирою, доброю та чесною. І непохитно вірити в себе.** У найскладніші часи я подумки повертаюсь до її слів та передаю їх вже своїм дітям. І це те, що допомагає проживати мені все на своєму шляху та не зачерствіти ні мені, ні моїм дітям, знаходити сили для радості та посмішок щодня. Мої опори.

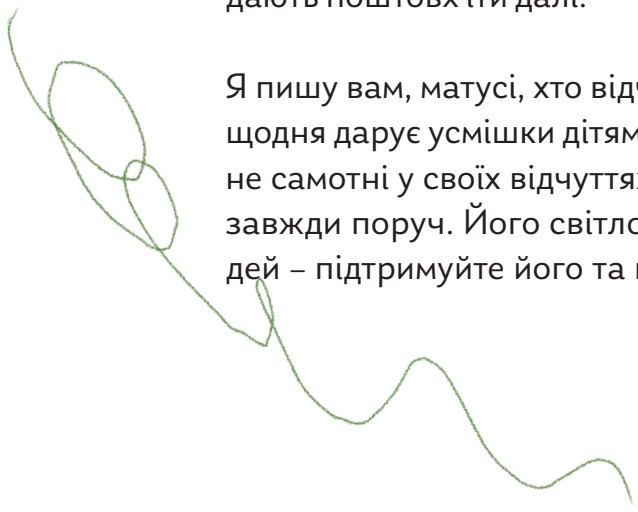
Коли зараз я бачу страх людей, які не покинули дім, чую страшні дитячі запитання про ракети та кулі, розумію – це мільйони знищених радісних дитячих спогадів. Це дитинство, яке хочеться вилікувати та лишити в минулому. **Але як?**

Тоді я почала згадувати основи терапевтичних казок, з якими була дуже тісно знайома на власному досвіді. Три роки тому ми поїхали з рідного дому в Дніпрі, залишаючи все – друзів, подругу сина, з якою він не розлучався й на день з чотиримісячного віку. Було складно. Найважче зміни дались Артемку. Допомогли нам терапевтичні казки–історії, в яких можна прожити переживання та емоції разом з головним героєм та віднайти опору у словах. Ці казки не просто допомагали, вони буквально рятували нас.

Ось ви й тримаєте в руках саме таку книгу – терапевтичну історію про дівчинку Віру. Тікаючи зі свого теплого ліжка від страшних звуків у безпечне місце, долаючи різні перешкоди на шляху, дівчинка зустрічає казкового героя Світлячка, який нагадує їй про віру в добро. І ця віра, а також хоробрість та любов допомогли здолати всі перешкоди на шляху не лише маленькій дівчинці, а й її сім'ї.

Напевне, Світлячок був і в моїх снах, адже моя віра в сильну, безмежну та щирю любов, як від бабусі в дитинстві, міцнішає щодня. А перешкоди, які трапляються нам на шляху, допомагають переосмислювати себе, свої цінності та дії, і, як результат, дають поштовх іти далі.

Я пишу вам, матусі, хто відчуває страх і розпач, біль та втому, але продовжує жити і щодня дарує усмішки дітям та оберігає їх щиро і самовіддано. **Ви – неймовірні.** І ви не самотні у своїх відчуттях та емоціях у ці темні часи. Але ваш власний **Світлячок** завжди поруч. Його світло є у кожному серці – вашому, ваших дітей та рідних людей – підтримуйте його та не давайте йому згаснути. Сподіваюся, він стане другом

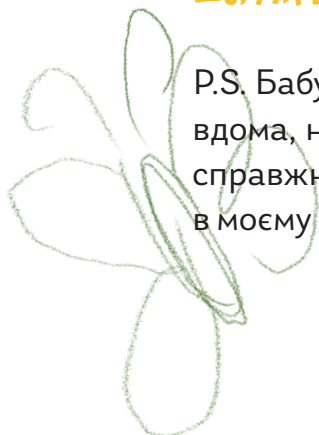
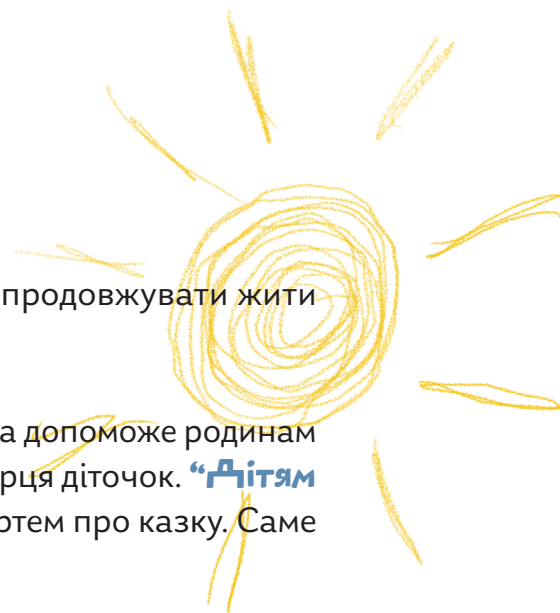

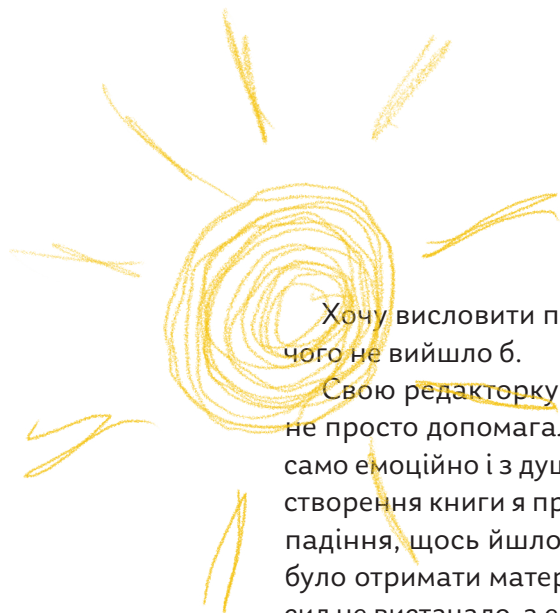
та опорою для всіх нас у такий непростий час і подарує сили продовжувати жити по-справжньому.

Історія стала книгою. **Сподіваюсь, тією самою помічницею**, яка допоможе родинам прожити всі переживання та залишити м'якими свої серця та серця діточок. **“Дітям може стати легше та буде не так страшно”**, – сказав мій Артем про казку. Саме дитячі слова, які це підтверджують, мають найбільший сенс.

Скоро ми всі повернемося на рідну землю. І навіть якщо там вже все буде інакше, ми відбудуємо свій щасливий світ.

P.S. Бабусі вже давно нема поруч, але вона назавжди залишається в моїх спогадах вдома, на моїй рідній землі. Це – як цінний альбом з фотографіями. Один такий, зі справжніми фотографіями, зараз зі мною, а другий, зі спогадами дитинства, завжди в моєму серці.

Подяка

Хочу висловити подяку людям, які стали частинкою цієї книги. Без них нічого не вийшло б.

Свою редакторку Ірину. Вона неймовірна людина з великим серцем, яка не просто допомагала мені з текстом та давала поради, а й вкладалася так само емоційно і з душею, як і я. Вона – наставник, підтримка та опора. Під час створення книги я проходила стани від абсолютного піднесення до глибокого падіння, щось йшло не за планом, люди не відповідали, а декому важливо було отримати матеріальний зиск, і байдуже на ідею. Іноді руки опускалися, сил не вистачало, а емоції від того, що відбувалося навкруги, стискали так, що здавалося, неможливо рухатися далі...

Але ж коли одні двері зачиняються, відкриваються інші, яскраві та світлі. Такими стала моя ілюстраторка Вікторія Івер, яка вклала глибину та душу у кожну деталь, відчула кожну літеру тексту та оживила книгу в своїх малюнках. І я чекала на кожну нову ілюстрацію, як дитина.

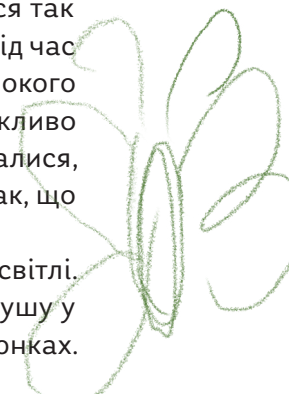
А видавчиня Галина зробила так, що зараз в руках ви тримаєте цю друковану книгу. Напевне, вона не здогадується, але її слова “Так, мені дуже сподобалася ця історія” та віра в книгу додали і мені віри, що вона стане реальністю.

Окремо хочу подякувати психологам, які щиро відгукувалися, допомагали та давали розгорнуті коментарі та поради. Без вашого професійного досвіду я б не була певна, що книга дійсно може допомогти. Завдяки вам книга стала не просто історією чи казкою, а справжньою опорою для родин у цей час.

Дякую всім матусям, які першими наважувалися читати історію своїм діткам, щоб ми могли зібрати їхні враження, коментарі та думки і покращити історію.

На шляху створення книги я зустрічала стільки людей, яким подобалася ідея, і вони щиро допомагали довести її до втілення. Ви всі дарували мені таке тепло, що складно передати словами. Завдяки кожному з вас з’являлися сили продовжувати і втілювати ідею в життя.

Я хотіла, щоб усередині цього маленького світу книги про Віру і Світлячка зібралися найщиріші та найдобріші люди. І тепер можу сказати: мені пощастило з кожним, з ким ми разом пройшли цей шлях. Дякую вам!

Перші відгуки про книгу

“Мені дуже відгукнулася ця історія про дівчинку Віру, її батьків та Світлячка, як метафоричний образ психолога, наставника, помічника. Рекомендую книгу для сімейної читанки, як керівництво для батьків та як бажаний зразок любові, розуміння, співчуття та турботи про дітей в складні часи. Разом із головною героїнею читач може прожити усі тонкі почуття та відчуття, та усвідомити їх – це робить історію психологічно значущою для емоційного інтелекту дитини. Батьки, які люблять своїх дітей, часто задаються питанням: “Як віднайти межу між тим, щоб допомагати дітям стикатися із реальністю, але при цьому не ретравматизувати їх? Думаю, що тут, в цій зворушливій історії, прожитій очима дівчинки Віри, можна знайти цю відповідь та важливі опори, рекомендації та приклади”

Галина Мірохіна, дитячий психолог

“Світло, Любов, Віра – безцінні скарби, які мають діти апіорі, і так легко втрачають дорослі. Історію буде корисно прочитати в будь-якому віці, аби пригадати, що найдорожче ми завжди носимо з собою в Серці. І тому це неможливо втратити. Смак каші з мармеладом доноситься зі сторінок книги і нагадує про силу батьківської любові і захисту, яку можна описати в одній фразі: “Чуєш, як стукає моє серце? Це моя любов до тебе. Нічого не бійся та вір у добро”.

Людмила Лагута, психологиня, письменниця

“Чудова історія. Від початку історії задіяні саме тілесні відчуття – описи дотиків, запахів тощо – це повертає дітей до стану “тут і зараз”, і вони можуть поринути у казку. Прописані сімейні традиції дають дитині відчуття захисту і твердого ґрунту під ногами, а згадки про моменти з минулого працюють як терапія, повертаючи емоціями в сімейні історії і стан “все добре”.

Історія дуже обережно підводить нас до події, яку дитина повинна пережити – початок війни. Але розказано все чітко, послідовно та обережно. Знову задіяні емоції – страх, тривога, гнів тощо, читаючи про які дитина може прожити і пережити їх разом з героїнею.

В історії показані стосунки батьків і дитини, їхня турбота один про одного, прожиття розлуки з рідними – це все не лише формує відчуття єдності родини, а й допомагає дітям в житті легше пройти ці етапи розставання. А пригоди, які трапляються на шляху дівчинки, вчать дітей допомагати іншим.

Казка з хорошим фіналом – так і має бути. І це формує віру в серці. Історія налаштовує дитину на проживання всіх своїх емоцій і розуміння, що все обов'язково буде добре”.

Тетяна Кірієнко, дитячий психолог

“Книга про цінність родини, теплі, близькі та душевні стосунки. Про те, як віра, любов та турбота один про одного можуть лікувати поранені серця і пом'якшити стрес від таких складних періодів, як війна. Книга про добро та, як сказав мій син, про закони радості: чим більше радості всередині родини, тим більшим щитом вона може служити від життєвих негараздів. Синові історія сподобалася, просив продовження”.

Тамара Малишева, клінічний психолог

“Дякую за книгу. Шкодую, що не прочитала її в перші дні війни. Адже відсутність такого досвіду показала мою невідповідність, невміння комунікувати з дітьми, рідними під час військових дій. Читаю, витираючи сльози. Усвідомлюю, наскільки важливо не тільки зберігати спокій та впевненість, але й віру в дитячому серці”

Лада Тесфайє, тележурналістка, ведуча івентів, мама

Казка про дівчинку Віру, сім'я якої зіткнулася з лихами війни.

Автор провела нас через події, з якими зіткнулися українські родини через воєнні дії в країні: перебудова життя, перевірка на добре серце і спроможність допомагати в найскрутніших обставинах, вимушена розлука з чоловіками, татусями, віра в перемогу.

Через казкотерапію ми, батьки, можемо допомогти дітям прожити той страх, печаль, тривогу, з якими ми всі безжально зіштовхнулися.

Через казкові образи, схожі історії на наші, ми можемо показати дітям, що вони не одні, що дійсно важко, безумовно страшно... Але надія є! Бо все буде Україна!

Віта Коновалова, дитячий психолог

Літературно-художнє видання

Шишко Ксенія

Віра в серці

Головний редактор Ірина Порецька

Менеджер проекту Галина Буділова

Дизайн і верстка Віталій Шостак

Художник-ілюстратор Вікторія Івер

Технічний редактор Тетяна Воробцова

Коректор Наталя Мушировська

Особлива вдячність консультантам волонтерської групи психологів @psiheya.help

Шишко О.О. Віра в серці / ілюстрації Вікторії Івер. Дрогобич : Коло, 2022. 56 с. : іл
ISBN УДК

Відео анімацію казки створила Анна Хоменко

Мобільний додаток за мотивами казки розроблено Seniak Group

Доповнена реальність та оживлення світлячка cyborgs.prov

Підписано до друку 7.09.2022 р.

Наклад 500 екз.

Креативна агенція “LBP” Щодо співробітництва та корпоративних замовлень
звертатись email: littlebeetlepress@gmail.com

Видавець і виготовлювач “Коло”. Вул. Індустріальна, 8, м. Дрогобич Тел./факс:
(03244)29060 Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК №498 від 20.06.2001

Усі права захищено © Шишко О., 2022

All rights reserved